

СИЛАБУС навчальної дисципліни

Судові та правоохоронні органи України

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

Навчально-науковий
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО

КАФЕДРА
ПРАВА, ФІЛОСОФІЇ ТА ПОЛІТОЛОГІЇ

Освітній ступінь	бакалавр
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Освітньо-професійна програма	Право
Кількість кредитів	3
Рік підготовки, семестр	4 рік, 7 семестр
Компонент освітньо-професійної програми	Вільного вибору
Дні занять	згідно з розкладом
Мова викладання	українська
Консультації	щопонеділка 12.00-13.00 (210 кабінет, з можливістю дистанційної роботи на платформах ZOOM та Google-class).
Викладач	Кандидат історичних наук, доцент Іваненко Аліна Олексіївна
Контакти	Е-mail: alina.a.ivanenko@gmail.com м.т.0637555677

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є діюче законодавство, яке регулює порядок організації та діяльності судових та правоохоронних органів України, їх структуру та напрями діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Судові та правоохоронні органи України» має тісний зв'язок з такими навчальними дисциплінами як «Конституційне право», «Теорія держави і права», «Трудове право України», «Кримінальне процесуальне право України», «Цивільне процесуальне право України».

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів:**

1. Змістовий модуль 1 «Судові органи України».
2. Змістовий модуль 2 «Правоохоронні органи України».

Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» – виробити в студентів загальне розуміння сутності судової та правоохоронної діяльності, допомогти їм ґрунтовніше засвоїти галузеві юридичні дисципліни при вивченні діяльності судових та правоохоронних органів щодо застосування права, забезпечення законності і правопорядку в Україні.

Основними **цілями** навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» є ознайомити студентів з необхідними джерелами права; сприяти глибокому засвоєнню нормативних

актів, прищепити вміння працювати з ними; ознайомити з принципами організації судової системи в Україні та організації правоохоронних органів; дати чітке уявлення про сутність судової влади та про сутність правоохоронної діяльності.

Результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- зміст положень Конституції України, які регламентують організацію та діяльність судової влади;
- зміст судової та правоохоронної діяльності, її ознаки;
- назву закону, дату його прийняття, структуру, зміст окремих норм відповідних нормативних актів, що стосуються конкретних питань, винесених на практичні заняття
- структуру і повноваження органів, які реалізують судову та правоохоронну діяльність, методи реалізації;
- основні положення чинного в Україні законодавства, яке регламентує структуру судової системи України та окремих судових органів, їхні повноваження;
- основні положення чинного в Україні законодавства, яке регламентує структуру окремих правоохоронних органів та їхні повноваження.

вміти:

- правильно тлумачити і застосовувати норми Конституції України та чинного законодавства, які регламентують судову та правоохоронну діяльність;
- аналізувати законодавство України з окремих тем курсу;
- орієнтуватися в законодавстві, яке регламентує судову та правоохоронну діяльність;
- застосовувати положення законодавства при вирішенні домашніх завдань.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК 3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово
ЗК6	Навички використання комунікаційних технологій
ЗК7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
ЗК11.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 13	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
СК2.	Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.
СК6	Знання і розуміння основ права Європейського Союзу
СК13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
СК16	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення
СК19	Знання предметної області та розуміння судової і правоохоронної діяльності держави
СК26	Здатність визначати та аналізувати правову основу діяльності органів юстиції.
СК27	Вміння аналізувати нормативні акти, якими визначається компетенція органів державної влади і управління

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма					заочна форма						
	Разом	у тому числі					Разом	у тому числі				
		л	пр	лаб	інд.	срс		л	пр	лаб	інд.	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Вступ. Судові органи												
Тема 1. Вступ до курсу. Поняття правоохоронних та правозахисних органів	5	2				3						
Тема 2. Історія становлення судових та правоохоронних органів в Україні. Європейські та міжнародні стандарти у сфері судочинства	8	2				6						
Тема 3. Судова система України	17	6	4			7						
Разом за змістовим модулем 1	30	10	4			16						
Змістовий модуль 2. Правоохоронні та правозахисні органи												
Тема 4. Прокуратура	8	2	2			4						
Тема 5. Міністерство внутрішніх справ. Органи внутрішніх справ	7	2				5						
Тема 6. Поліція: поняття, завдання, структура	5	2				3						
Тема 7. Органи служби безпеки України	7		2			5						
Тема 8. Національне антикорупційне бюро України. ДБР	7		2			5						
Тема 9. Органи досудового розслідування.	6		2			4						
Тема 10. Органи та установи юстиції.	7		2			5						
Тема 11. Правове регулювання адвокатури	7	2				5						
Тема 12. Організаційна побудова нотаріату в Україні.	6		2			4						
Разом за змістовим модулем 2	60	8	12			40						
Усього годин	90	18	16			56						

Тематика практичних занять.

Семінар 1. Органи, що забезпечують функціонування судової влади. 2 год.

Питання для розгляду:

1. Державна судова адміністрація: статус і система органів.
2. Повноваження Державної судової адміністрації
3. Вища рада правосуддя: статус, склад та порядок формування, повноваження.
4. Вища кваліфікаційна комісія суддів: склад та порядок формування.
5. Повноваження вищої кваліфікаційної комісії суддів.
6. Національна школа суддів України.
7. Суддівське самоврядування: повноваження та завдання.
8. Органи суддівського самоврядування

Семінар 2. Система органів прокуратури 2 год

Питання для розгляду:

1. Система органів прокуратури. Територіальні та спеціалізовані прокуратури. Місце прокуратури у системі органів державної влади.
2. Функції прокуратури.
3. Правовий статус прокурора. Вимоги до кандидатів на посаду прокурора. Порядок зайняття посади прокурора місцевої прокуратури. Звільнення прокурора з посади.
4. Адміністративні посади в органах прокуратури.
5. Дисциплінарна відповідальність прокурора. Дисциплінарне провадження щодо прокурора.
6. Прокурорське самоврядування: Завдання та організаційні форми.
7. Кваліфікаційно - дисциплінарна комісія прокурорів: склад і повноваження.

Семінар 3. Органи служби безпеки України 2 год.

Питання для розгляду:

1. Основні напрямки діяльності і повноваження органів Служби безпеки України
2. Кадри органів СБУ. Вимоги до осіб, які приймаються на службу до органів СБУ.
3. Контроль і нагляд за діяльністю СБУ
4. Завдання, засади та правові підстави діяльності СБУ
5. Система та організація діяльності Служби безпеки України
6. Колегія Служби безпеки, її склад і повноваження.
7. Соціальний і правовий захист працівників органів безпеки.

Семінар 4. Національне антикорупційне бюро України. ДБР

Питання для розгляду:

1. Національне антикорупційне бюро України: правові основи, завдання та принципи.
2. Загальна структура Національного антикорупційного бюро України.
3. Директор Національного антикорупційного бюро України: вимоги, порядок призначення та повноваження.
4. Статус працівників Національного антикорупційного бюро України.
5. Повноваження Національного антикорупційного бюро України.
6. Державне бюро розслідувань: правові основи, завдання та принципи. Система і структура ДБР.
7. Статус працівників ДБР.
8. Повноваження ДБР.

Семінар 5. Органи досудового розслідування

Питання для розгляду:

1. Органи, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, їх завдання і компетенція
2. Досудове розслідування: поняття, форми
3. Органи досудового розслідування, їх система, завдання і компетенція
4. Структура слідчого апарату

5. Статус слідчого. Вимоги, що пред'являються до кандидатів на посаду слідчого.
6. Керівник органу досудового розслідування: його повноваження.

Семінар 6. Органи та установи Юстиції 2 год.

Питання для розгляду:

1. Міністерство юстиції України: структура, основні завдання, статус, повноваження.
2. Головні управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі: структура та повноваження
3. Районні, районні у містах, міські (міст обласного значення), міськрайонні, міжрайонні управління юстиції: структура та повноваження
4. Органи виконання рішень суду.
5. Державна кримінально - виконавча служба України
6. Органи державної реєстрації.
7. Державна архівна служба України
8. Державна служба з питань захисту персональних даних України

Семінар 7. Організаційна побудова нотаріату в Україні 2 год.

Питання для розгляду:

- 1) Поняття нотаріату та нотаріальної діяльності, її форми, правові основи та гарантії здійснення.
- 2) Право на заняття нотаріальною діяльністю
- 3) Статус нотаріуса, його права та обов'язки.
- 4) Організаційна побудова нотаріату в Україні.
- 5) Відповідальність нотаріуса.
- 6) Підстави і порядок зупинення та припинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса.
- 7) Нотаріальні дії: порядок та правила вчинення.
- 8) Нотаріальна таємниця і гарантії її дотримання.

Семінар 8. Правове регулювання діяльності адвокатури.

Питання до розгляду.

1. Адвокатська таємниця
2. Основні принципи адвокатської етики
3. Гарантії адвокатської діяльності.
4. Зупинення та припинення права на зайняття адвокатською діяльністю.
5. Дисциплінарна відповідальність адвоката.
6. Адвокатське самоврядування
7. Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури: склад, структура повноваження.
8. Безоплатна правова допомога: види, право на надання та отримання.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141 (з наступними змінами)
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р.- Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004
3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р. Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043
4. Європейська конвенція про захист прав людини і основних свобод від 04.11.1950р.//Зб.договорів Ради Європи.- к.:Парлам.вид-во,2000.- С.27-29
5. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основних свобод 1950р. та Першого Протоколу та протоколів № 2,4,7 та 11 до Конвенції від 17.07.1997 р. № 475/97-ВР / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1997 , № 40, ст.263.- № 22-23.- Ст.197

6. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1996 ратифікація від 19.10.1973, Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_043
7. Основні принципи незалежності судових органів від 06.09.1985 р.// Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_201
8. Європейська хартія про статус суддів //Вісн..Верхов. Суду України 1998.-№ 4.- С.2-9 Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_236
9. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 № 1402-VIII//Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2016, № 31 ст.545 Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
10. Закон України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 Редакція від 05.01.2017 //Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2016, N 6, ст.55 Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/794-19>
11. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14.10.2014 Редакція від 05.01.2017, //Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2014, N 47, ст.2051. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>
12. Закон України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» від 02.06.2016; Редакція від 05.01.2017//Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2016, N 29, ст.535. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1403>
13. Закон України «Про Вищу раду правосуддя» від від 21.12.2016 року № 1798-VIII— //Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2017, № 7-8Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1798>
14. Закон України «Про Вищий антикорупційний суд» від 07.06.2018 року // Урядовий кур'єр від 19.06.2018 № 114. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2447-19>
15. Закон України «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 року //Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 2-3, ст.12 Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>
16. Закон України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року//Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379) Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
17. Закон України «Про Державну прикордонну службу України» від 3 квітня 2003 року. Редакція від 07.11.2015//Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, N 27, ст.208 Режим доступу:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/661-15>
18. Закон України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» від 23 червня 2005 року //Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, N 30, ст.409 Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>
19. Закон України «Про розвідувальні органи України» від 2 березня 2001 року — Редакція від 12.04.2015//Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, N 19, ст.94 Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2331-14>

Література

20. Організація судових та правоохоронних органів: Підручник для студентів юрид. спец. виш., навч. закладів /І.Є. Марочкін, Н.В. Сібільова, В.П. Тихий та ін.; За ред. І.Є. Марочкіна, Н.В. Сібільової. Х.: Одиссей, 2013.
21. Організація судових та правоохоронних органів : підручник / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого ; за ред. І. Є. Марочкіна. Х. : Право, 2013. – 448 с.
22. Організація судових та правоохоронних органів: нормативні акти / упоряд. А. В. Лапкін. Х. : Право, 2015. 390 с.
23. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України: Навчальний посібник / В.С. Ковальський (кер. авт. кол.), В.Т. Білоус, СЕ. Демський та ін.; Відп. ред. Я. Кондратьєв.- К.: Юрінком Інтер, 2012.
24. Іваненко А. Місцеві судові установи, адвокатура та нотаріат в системі окупаційного апарату влади Райхскомісаріату «Україна» та військової зони окупації (1941 – 1944 рр.): соціально-правові виміри: монографія. Чернігів: ПАТ «ПВК» Десна», 2020. 486 с.

Інформаційні ресурси:

(сайт Національного центрального бюро Інтерполу в Україні)

